

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060103

DOM
2022-06-01
Stockholm

Mål nr
P 14235-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-11-27 i mål nr P 5092-20,
se bilaga A

PARTER

Klagande

1. I.A.

2. L-E.A.

3. M.B.

4. M.E.

5. S.P.

6. L.P.H.

7. M.E.

8. H.S.

9. A-S.R.

Dok.Id 1782603

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

Motpart

1. Miljö- och byggnämnden, Region Gotland

2. MX Wisby MK

SAKEN

Bygglov för anordnande av motorsportanläggning på fastigheten A i Gotlands kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och byggnämnden i Region Gotlands beslut den 17 december 2019, dnr MBN 2019/6385, § 305, och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt handläggning.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

I.A., L-E.A., M.B., M.E., H.S., S.P., L.P.H., A-S.R. och M.E. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva Miljö- och byggnämndens, Region Gotland, (nämnden) beslut om bygglov.

Nämnden har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

MX Wisby MK (motorklubben) har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

I.A., L-E.A., M.B., M.E., H.S., S.P. och L.P.H. har till stöd för sin talan i huvudsak anfört detsamma som hos underinstanserna och har därutöver lagt till sammanfattningsvis följande. Bygglovet för motorsportanläggningen är beviljat på ett felaktigt och ofullständigt underlag. Det är inte rimligt att det ska vara möjligt att göra en ansökan som baseras på felaktiga beräkningar. Därtill har fortfarande inte någon instans behandlat invändningarna om de två närliggande täkternas påverkan på bullersituationen.

A-S.R. har till stöd för sin talan hänvisat till vad hon tidigare anfört och har därutöver lagt till bland annat följande. Det pågår ett dagligt friluftsliv på platsen. En motorsportanläggning mitt i naturen skulle avsevärt sänka hennes livskvalitet eftersom hon svårt kan ta sig till annan natur. Allt fler sätter värde på vistelse i naturen och mycket tyder på att folkhälsan befrämjas genom sådan aktivitet. En motorsportbana skulle leda till en kraftig ökning av koldioxidutsläpp, vilket inte går i linje med Länsstyrelsen i Gotlands läns deltagande i det riksomfattande Klimatklivet som syftar till att minska utsläppen av växthusgaser.

M.E. har till stöd för sin talan i huvudsak anfört detsamma som hos underinstanserna och har därutöver lagt till bland annat följande. Bullerberäkningarna är felaktiga. Dels har anvisningarna i Naturvårdsverkets beräkningsmodell inte följts bland annat genom att för få specifika mätpunkter har använts och inga siktlinjer har ritats. Dels har det skett en felaktig avläsning av diagrammet som visar bullerskyddets dämpande effekt. Metod-, avläsnings- och räknefelen kvarstår i de revideringar som gjorts av bullerberäkningarna. Det finns inga rättelser, korrekta avläsningar eller beräkningar presenterade i någon revidering. Bullerberäkningarna innehåller så pass avgörande men grundläggande misstag att det är tydligt att slutresultatet är felaktigt, vilket bekräftats av ledande akustikexperter. När dessa beräkningsfel justerats blir ljudnivån på fastigheten A hela 20,5 dBA högre, vilket motsvarar en ökning med 400 procent av den upplevda ljudvolymen. Den rättade versionen av bullerberäkningarna visar alltså att ett kraftigt överskridande av bullernivåerna kommer att ske. Det framgår inte av bullerberäkningarna hur ljudnivåerna för Nygårds och Kyrkeby har beräknats men det är rimligt att anta att de påverkas av samma fel eftersom siffrorna är snarlika de som räknats fram för A och då de har samma bullerskydd i siktlinjen. En motorsportanläggning med planerade bulleråtgärder innebär en betydande olägenhet för grannar. Det är svårt att komma till någon annan slutsats med tanke på att riktvärdena överskrids med flera hundra procent i kombination med många verksamhetsdagar per år.

M.E. har till sitt överklagande gett in och åberopat egna beräkningar för att påvisa metod-, avläsnings- och räknefel i bullerberäkningarna i miljö- och bygglovsärendena.

Nämnden har anfört bland annat följande. Frågan om bullerstörningar är redan prövad och motorklubben har att följa de försiktighetsmått som mark- och miljödomstolen har föreskrivit. Med tillämpning av dessa försiktighetsmått kan verksamheten inte antas medföra någon betydande olägenhet.

De aktuella bullerberäkningarna låg till grund för mark- och miljödomstolens dom avseende försiktighetsmått. Frågan om det buller som motorsportanläggningen kan

förväntas alstra ska därmed redan anses vara avgjord. Även i övrigt uppfyller den sökta åtgärden de krav som plan- och bygglagen (2010:900), PBL uppställer för att bygglov ska kunna beviljas utanför detaljplanelagt område.

För det fall att Mark- och miljööverdomstolen bedömer att bygglov inte kan ges på grund av att bullerplanket inte anses vara dimensionerat för att möta de i miljöärendet föreskrivna försiktighetsmått önskar nämnden att ärendet återförvisas så att motorklubben ges möjlighet att ändra sin ansökan.

Motorklubben har anfört bland annat följande. De bullerberäkningar som klagandena framfört invändningar mot genomfördes i samband med tidigare ansökan om bygglov för anordnande av motorsportbana men är inte längre aktuella. Efter ändrad utformning av bullerskyddet genomfördes förnyade beräkningar. Dessa ligger till grund för domen avseende verksamhetens tillåtlighet enligt miljöbalken. Motorklubben har inte haft skäl att ifrågasätta huruvida bullerberäkningarna är korrekta.

I den nuvarande ansökan om bygglov har motorklubben återigen ändrat utformningen av bullerskyddet genom att bland annat höja det. Mot bakgrund av det redan finns en lagakraftvunnen dom som tillåter verksamheten har motorklubben inte låtit genomföra några ytterligare bullerberäkningar. Nämnden har inte heller begärt att motorklubben ska komplettera sin bygglovsansökan med nya beräkningar.

Motorklubben har inkommit med ett yttrande från den arbetsmiljöingenjör, U.T., som genomfört beräkningarna av bullret från den planerade motorsportanläggningen. U.T. har i yttrandet i huvudsak angett att mätningar av förklarliga skäl inte kan göras med motorcyklar eftersom en färdig anläggning inte finns på plats och att bullerberäkningarna i stället har genomförts med tillämpning av Naturvårdsverkets beräkningsmodell med beaktande av ÅF I.s senare beräkningsmodell för motorsport. Enligt U.T. har erfarenheterna från tidigare gjorda modellberäkningar visat sig stämma relativt väl med senare uppmätt verklighet.

Därtill har mätmetoden inom motorsporten utvecklats och skärpta krav successivt ställts på cyklarna, vilket gör att bullerberäkningarna som genomförts för den planerade motorsportanläggningen på A med stor sannolikhet visar på högre bullernivåer än motorcyklar i en färdig anläggning skulle medföra.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att den i målet aktuella fastigheten A inte omfattas av någon detaljplan samt att mark- och miljödomstolen i dom den 6 april 2018 i mål nr M 6652-16 vid prövning enligt miljöbalken har föreskrivit försiktighetsmått för motorsportverksamheten som planeras att bedrivas på fastigheten. Mark- och miljödomstolen har bedömt att verksamheten genom bullerplank och begränsning av verksamhetstiderna kommer att uppfylla riktvärdena i Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från motorsportbanor vid bostäder och att det buller som anläggningen kan komma att alstra därmed inte utgör något hinder mot att tillåta verksamheten. Underlaget för mark- och miljödomstolens bedömning har utgjorts av de bullerberäkningar som motorklubben har gett in till nämnden.

Det Mark- och miljööverdomstolen har att pröva i detta mål är om det bygglov för motorsportanläggning som nämnden har beviljat står i överensstämmelse med bestämmelserna i PBL, däribland bestämmelserna om placering och utformning.

Nämnden har i bygglovsärendet beaktat de bullerberäkningar som legat till grund för mark- och miljödomstolens dom om försiktighetsmått.

De huvudsakliga invändningar som klagandena framfört mot bygglovet är dels att bullerberäkningarna är felaktiga och därmed ger en kraftigt missvisande bild av det buller som den planerade motorsportanläggningen kommer att ge upphov till, dels att det vid prövningen av lämpligheten av motorsportanläggningens lokalisering inte har beaktats att det redan finns två bullrande verksamheter i form av tåker i närområdet.

De klagandes konkreta och precisa invändningar avseende bullerberäkningarna får stöd av den akustikkonsult som intygar att beräkningarna för A är felaktiga. De invändningar som framförts har inte motsagts av motorklubben och inte heller har någon förklaring till de olika resultaten presenterats.

För att kunna bedöma om motorsportanläggningen genom dess utformning kan klara de ljudnivåer som föreskrivits i försiktighetsmått, måste det finnas ett tillräckligt belysande och korrekt underlag. De bullerberäkningar som funnits att tillgå redan i miljöärendet och i förevarande bygglovsärende kan, med beaktande av de invändningar som framförts av de klagandena, svårligen ligga till grund för bedömning av förutsättningarna för bygglov. Därtill är bullerberäkningarna inte genomförda utifrån den utformning som anläggningen har i nu aktuell bygglovsansökan.

Mark- och miljööverdomstolen kan vidare konstatera att det framkommit att det finns två pågående täktverksamheter i närheten av den planerade motorsportanläggningen och vissa av de klagandenas bostäder. Det framgår emellertid inte av utredningen huruvida nämnden har gjort någon prövning av om den samlade effekten av bullerstörningarna från motorsportanläggningen och täkterna kan komma att utgöra en betydande olägenhet för de boende.

Mark- och miljööverdomstolen anser mot denna bakgrund att det underlag som ligger till grund för nämndens bygglovsbeslut är så bristfälligt att det inte är möjligt att bedöma om det finns förutsättningar att ge bygglov för en motorsportanläggning med den utformning och lokalisering som anges i lovsansökan. Nämndens beslut ska därför undanröjas och ärendet återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Mikael Hagelroth, referent, tekniska rådet Mats Kager samt tf. hovrättsassessorn Henriette Fornas Minerskjöld.

Målet har föredragits av hovrättsfiskalen Anna Lundgren.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-11-27
meddelad i
Nacka

Mål nr P 5092-20

PARTER

Klagande

1. I.A.

2. L-E.A.

3. M.B.

4. S.E.

5. M.E.

6. S.P.

7. L.P.H.

8. M.E.

9. H.S.

10. A-S.R.

Motpart

1. Miljö- och byggnämnden, Region Gotland

Dok.Id 668698

Postadress

Box 69
131 07 Nacka

Besöksadress

Sicklastråket 1

Telefon

08-561 656 40

Telefax

E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se
www.nackatingsratt.domstol.se

Expeditionstid

måndag – fredag
08:00–16:30

2. MX Wisby MK

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Gotlands läns beslut 2020-06-12 i ärende nr 403-426-2020, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för anordnande av motorsportsanläggning på fastigheten A i Gotlands kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

YRKANDEN M.M.

M.E., S.E., M.B., L-E.A., I.A., M.E., H.S., S.P. och L.P.H. har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva nämndens beslut om bygglov.

Till stöd för sin talan har de i huvudsak anfört detsamma som hos länsstyrelsen och har därutöver lagt till sammanfattningsvis följande:

Bullernivåerna kommer att bli högre än vad som skäligen kan behöva tålas. Detta eftersom det redan finns verksamhet i området som bullrar under vardagar. De bullerberäkningar som legat till grund för beslutet om bygglov är och har alltid varit felaktiga. Korrekta och verifierade beräkningar visar att riktvärdena överskrids med upp till flera hundra procent i upplevd ljudvolym. Den planerade anläggningen ligger för nära befintliga bostäder och ökar olägenheten betydligt i ett redan bullerutsatt område. Bullernivån och tiderna för buller är uppenbart orimliga. De planerade skyddsåtgärderna räcker inte för att de föreskrivna begränsningsvärdena ska följas vid kringliggande bostadsbebyggelse.

Bullerutredningen innehåller så pass avgörande men samtidigt elementära misstag att det är tydligt att slutresultatet är felaktigt, vilket bekräftats av ledande experter. Den rättade versionen av bullerutredningen visar att ett kraftigt överskridande av bullernivåerna kommer att ske. Det bör således antas att anläggningen kommer att medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, samt att en betydande olägenhet eller skada kan föreligga.

Den närliggande täktverksamheten och de villkor som föreskrivs för den borde ha beaktats i bygglovsbeslutet. Det är ologiskt att tuffare krav uppställs för en industriell verksamhet än en som utövas för rent nöje. Hänsyn ska också tas till att det finns ett aktivt brukat skogsområde runt banorna.

Underinstansernas beslut strider mot Naturvårdsverkets allmänna råd avseende buller och är inte förenliga med miljöbalken. Inga alternativa sätt att uppnå de resultat som de allmänna råden syftar till har presenterats.

Till stöd för sin talan har de bl.a. gett in ett utlåtande från Akustik Miljö AB avseende granskningen av bullerberäkningen.

A-S.R. har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva nämndens beslut om bygglov.

Hon har till stöd för sin talan hänvisat till vad som tidigare anförts och har därutöver lagt till bl.a. följande:

Barnets bästa ska beaktas i prövningen. Den aktuella platsen är viktig som naturupplevelse. Detta gäller i synnerhet för barn som behöver få ta del av naturen för att utvecklas till ansvarsfulla vuxna som tar ansvar för klimatet. Motocrossklubben har kört sönder marken i området och har inte återställt skadorna. Marken i området är vidare sannolikt förorenad från en nedlagd deponi. Luftkvaliteten och grundvattnet kan komma att påverkas när det körs med motordrivna fordon på banan. Det finns uppsatta mål om att begränsa utsläppen av växthusgaser, att värna om den biologiska mångfalden och att hushålla med naturens resurser. Detta är av stort allmänt intresse. Att anlägga en motocrossbana motverkar dessa mål och är inte förenligt med det allmänna intresset.

A-S.R. har till stöd för sin talan gett in bl.a. fotografier över området.

DOMSKÄL

Domstolens prövningsram

Mark- och miljödomstolen erinrar inledningsvis om att domstolens prövning i målet begränsas av det överklagade beslutet. Domstolen kan alltså bara pröva om det funnits förutsättningar att enligt plan- och bygglagen (2010:900) ge bygglov för motorsportsanläggningen med den placering och utformning som anges i

bygglovsansökan. Frågan om verksamhetens tillåtlighet enligt miljöbalken faller således utanför ramen för domstolens prövning.

Bygglovsprövningen

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Som länsstyrelsen har anfört har det föreskrivits försiktighetsmått för verksamheten i miljöärendet, mark- och miljödomstolens dom den 6 april 2018 i mål nr M 6652-16 om anmälan enligt miljöbalken. Dessa försiktighetsåtgärder har verksamhetsutövaren att följa vid utövande av verksamheten på motocrossbanan. I likhet med länsstyrelsen anser mark- och miljödomstolen att verksamheten, med tillämpning av dessa försiktighetsmått inte kan antas medföra någon betydande olägenhet enligt 2 kap. 9 § plan- och bygglagen. Även i övrigt anser domstolen att sökt åtgärd uppfyller de krav som plan- och bygglagen uppställer för att bygglov ska kunna lämnas till en åtgärd utanför detaljplanelagt område. Vad som framkommit i målet föranleder därmed inte domstolen att göra någon annan bedömning än den som länsstyrelsens har gjort i det överklagade beslutet. Överklagandena ska därför avslås.

Mot bakgrund av vad som anförs i överklagandena kan det påpekas att det är möjligt att vända sig till den kommunala nämnd som utövar miljö- och hälsoskyddstillsyn inom kommunen om en verksamhet medför olägenheter för människors hälsa eller miljön. Detta gäller t.ex. om den aktuella verksamheten, efter vidtagande av skyddsåtgärder, ändå inte skulle innehålla de bullernivåer som föreskrivits i miljöärendet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 18 december 2020.

Malin Wik

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Malin Wik, ordförande, och tekniska rådet Maria Bergqvist. Målet har handlagts av tingsnotarien Sofie Pedersen.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.